

- s. 153-162.
- 3 O konferencjach pisze Jan Baumgart w artykule "Biblioteki instytutów na tle reorganizacji szkół wyższych", Roczniki Biblioteczne 1973 R.17 z.1-2 s.349-351.
 - 4 Dziennik Urzędowy Ministra Szkolnictwa Wyższego z 1961 r. nr 3 poz. 9.
 - 5 Zarządzenie Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 Lipca 1971 r. /Dz.U. I-4040-F/66/71/ poprzedzone porozumieniem Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego i Sekretarza Naukowego PAN o współpracy w zakresie informacji naukowej z roku 1967.
 - 6 Problemy bibliotek instytutowych omawia Jan Baumgart w artykule "Biblioteki instytutów na tle reorganizacji szkół wyższych" Roczniki Biblioteczne 1973 R.17 z.1-2 s.345-365.

Barbara NIEZGODA, Anna ŻURKOWSKA

BIBLIOTEKA INSTYTUTU FILOLOGII POLSKIEJ

Księgozbiór Biblioteki Instytutu Filologii Polskiej powstał w r 1970 po scaleniu zbiorów dwu katedr: Historii Literatury oraz Zakładu Języka Polskiego. Wówczas też, nowo powstała biblioteka zakładowa otrzymała etat bibliotekarza.

Zbiory biblioteczne według stanu na 1 I 1978 r. liczyły 28 008 wol. druków zwartych zgromadzonych w magazynie oraz 3 tys. wol. księgozbioru podręcznego w czytelni polonistycznej. Wydawnictwa ciągle osiągnęły liczbę 356 tytułów.

Profil zbiorów określały potrzeby czytelników, możliwości nabycia i środki finansowe. Ze względu na strukturę organiza-

cyjną obsługiwanych jednostek księgozbiór dzieli się na część literacką i językoznawczą. Pierwsza z nich skupia teksty poszczególnych autorów poczynając od literatury staropolskiej do czasów współczesnych, wydania zbiorowe, opracowania krytyczno-literackie, bibliografie oraz fragmentarycznie gromadzone polonica XIX wieczne. Zbiory językoznawcze cechuje wnikliwy i zarazem bogaty dobór tematyczny. Obejmują one druki zwarte i ciągłe, atlasy, mapy, słowniki, płyty z nagraniami gwar i muzyki oraz mikrofilmy, trudno dostępnych starodruków i rękopisów. W związku z tendencjami do poszerzania programu studiów polonistycznych /powstanie specjalistycznych sekcji: teatrologicznej, filmoznawczej, folklorystycznej, koła historyków sztuki, lektoratów dla cudzoziemców/ profil biblioteki ulega stałej ewolucji. Szybko też rośnie księgozbiór, co z kolei stwarza problemy jego magazynowania.

Działalność biblioteki ukierunkowana jest przede wszystkim na zaspokajanie potrzeb czytelników, głównie studentów. Stąd troska o gromadzenie odpowiedniej ilości podręczników potrzebnych studentom filologii polskiej oraz zestawów bibliograficznych i pomocy naukowych dla studiujących cudzoziemców /wydawnictwa albumowe, płyty, podręczniki do nauki języka polskiego/.

Szeroki zakres tematyczny zbiorów sprzyja rozszerzaniu się kręgu czytelników. Korzystają oni ze zbiorów jedynie w czytelni polonistycznej. Regulamin udostępniania zezwala na wypożyczenie druków zwartych tylko pracownikom naukowym instytutu oraz magistrantom na wniosek promotora. Pomieszczenie biblioteki przystosowano, w celu usprawnienia pracy, do częściowej

samoobsługi /otwarte regały z czasopismami bieżącymi i lekturami dla studentów; wolny dostęp do wydawnictw encyklopedycznych, poradników i informatorów ułatwia zainteresowanym szybko uzyskanie informacji/.

Stan czytelnictwa w latach 1973-1977 przedstawia się następująco:

Rok	Liczba wol. w czytelni	udostępniomych: w wypożyczalni	Liczba czytelników
1973	2350	1200	1444
1977	9785	4700	7820

W r. 1973 udostępniono zatem łącznie 3550 wol. zaś w r. 1977 - 14 485.

Rosnąca liczba czytelników jest między innymi rezultatem udostępniania zbiorów studentom zaocznym w czasie zjazdów i sesji letniej. Z praktyki wynika, że studenci zaoczni wymagają często dużej pomocy ze strony bibliotekarza. Brak stałego kontaktu z biblioteką naukową czyni ich nieporadnymi w docieraniu do literatury. Stąd konieczność zapoznawania ich z rodzajami katalogów, sposobami wyszukiwania informacji bibliograficznych a także z siecią biblioteczną w terenie.

Zbiory biblioteki znajdują swój opis w katalogach:

1. alfabetycznym ogólnym /od r. 1970 obejmuje wydawnictwa literackie i językoznawcze/
2. wydawnictw językoznawczych / do r. 1970/
3. słowników /alfabetyczny i działowy/
4. czasopism
5. księgozbioru podręcznego czytelni.

Katalogi są podstawowym źródłem informacji o zbiorach bibliotecznych instytutu. Stała melioracja katalogu powoduje, że opisy stanowią narzędzie szybkiej i dokładnej informacji.

Księgozbiór słowników, liczący ponad 570 tytułów, obejmuje słowniki: ogólne, etymologiczne, gwarowe, lingwistyczne, onomastyczne, literackie, staropolszczyzny. Poważną rolę odgrywają słowniki językowe: polsko-angielskie, niemieckie, włoskie, rosyjskie, itp. Kilkadziesiąt słowników specjalistyczn Zawodowych stanowi cenne uzupełnienie warsztatu językoznawczego, np.: słownik lekarski francusko-polski, słownik morski, rolniczy, tkacko-wykończalniczy w pięciu językach /1927/, papierniczy, słownictwa rzemieślniczego /1922/. Do ciekawszych nabytków zaliczyć należy: Cnapiuss "Thesaurus polonolatino-graecus", Mączyńskiego "Lexicon Latino-Polonicum" /wyd. fototypiczne z 1973 r./, Adalberga "Księga przysłów", Karłowicza "Słownik gwar polskich" t. 1-6, "Słownik geograficzny Królestwa Polskiego" /1888/. Warto także wspomnieć o książkach bibliotekoznawczych i materiałach dotyczących historii książki i czytelnictwa. Służą one nowo powstałemu kierunkowi bibliotekoznawstwa Wydziału Humanistycznego UMCS. Problematykę kulturoznawczą wzbogacają wydawnictwa albumowe i opracowania z historii sztuki. Pokazny zasób książek mógłby kwalifikować się do zbiorów specjalnych, jak np. bogato ilustrowane wydawnictwa zagraniczne: "Encyclopedie Larousse de poche. L'art au XX siècle", "Styles, meubles et decors", albumy malarstwa obcego Renoir, Van Gogh, Picasso i polskiego Matejko, Malczewski, Wyspiański, Jakowski oraz wiele innych. Z dziedziny filmoznawczej prenumeruje się czasopisma: Kino, Filmowy Serwis Prasowy, Film

na Świecie oraz nabywa monografie i informatory. Teatrologia posiada bogaty materiał monograficzny, bibliografie, opracowania oraz podręczniki dotyczące wiedzy o dramacie i teatrze. Prace folklorystyczne reprezentowane są przez zbiory językoznawcze, jak: Kolberg, zbiory pieśni ludowych z różnych regionów Polski /"Pieśni ludowe z polskiego Śląska"/ wyd. 1934 r. itp. Niektóre są unikatami, z uwagi na bardzo niewielką liczbę drukowanych egzemplarzy oraz okazjonalność wydań.

Wpływające do biblioteki materiały opracowywane są na bieżąco w sposób zapewniający udzielanie maksimum informacji bibliotecznej. Łączy się to ze sporządzaniem wielu opisów pomocniczych dla nazw instytucji sprawczych: zjazdów, konferencji i kongresów polonistycznych. Ze względu na specjalistyczny charakter biblioteki w placówce naukowej, jedną z najważniejszych jej funkcji jest działalność informacyjna. Obejmuje ona udzielanie informacji: bibliotecznych i bibliograficznych. Temu też służy:

- opracowywanie specjalnych kartotek /publikacji pracowników naukowych instytutu, prac magisterskich studentów polonistki/,
- zbieranie materiałów ze zjazdów i konferencji polonistycznych,
- organizowanie wystaw tematycznych i okolicznościowych.

Oprócz stałych ekspozycji nabytków, biblioteka urządza wystawy tematyczne, np. "300 lat Wilanowa" prezentująca barokowy charakter zespołu pałacowego, ekspozycja okolicznościowa w związku z 70-tą rocznicą śmierci Stanisława Wyspiańskiego, prezentacja katalogów polskich i zagranicznych firm wydawni-

czych z Międzynarodowych Targów Książki i inne.

W ramach współpracy z Sekcją Staropolską Koła Naukowego Polonistów biblioteka zorganizowała wystawę "W kręgu literatury i sztuki baroku". Towarzyszyła ona Ogólnopolskiej Studenckiej Sesji Staropolskiej. Ekspozycja zawierała materiał dokumentacyjny i ilustracyjny dotyczący m.in. teatraliów XVII w. - dokumenty i rękopisy staropolskie oraz reprodukcje barokowego malarstwa.

Jedną z wielu form informacji o dorobku naukowym pracowników jest stała ekspozycja publikacji naukowców Instytutu Filologii Polskiej.

Biblioteka instytutowa ze względu na posiadany księgozbiór i pełnione funkcje, staje się naukowo-dydaktycznym warsztatem pracy dla naukowców i studentów filologii polskiej.

Wanda GIBKA, Krystyna HARASIMIUK

BIBLIOTEKA INSTYTUTU NAUK O ZIEMI

Jedną z większych bibliotek instytutowych UMCS jest Biblioteka Instytutu Nauk o Ziemi utworzona w roku 1970 na bazie zbiorów istniejącej wcześniej Biblioteki Geografii Fizycznej. Jej poprzedniczka otrzymała status biblioteki zakładowej już 11 IV 1945 roku, tj. z chwilą utworzenia Zakładu Geografii. Pierwszy zinwentaryzowany księgozbiór liczył zaledwie 344 woluminów. W roku 1947 biblioteka posiadała już 3 480 pozycji a w 1964 - 25 886 /łącznie druki zwarte i ciągłe/.

Początkowo zbiory mieściły się w pokojach pracowników zakładu przy ul. Narutowicza 30. Utrudniało to udostępnianie oraz